7/18787

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.610- 46 04 OCAK 2007
Konu : Yazılı Soru Önergesi

0072

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı'nın, 28.11.2006 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-27253 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Berhan ŞİMŞEK'in tarafıma tevcih ettiği, 7/18787 esas no.lu yazılı soru önergesi TBMM İçtüzüğünün 99 uncu maddesi gereğince, Boru Hatları İle Petrol Taşıma A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER:
1-Önerge Cevabı (5 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

Şenyuva Mah.Mertler Sok.No :11206100 Beştepe-Ankara-Türkiye
Telefon: +90-312-2150142 Faks: +90-312-2156586
E-mail: strateji@enerji.gov.tr

Bilgi İçin : İlhan KARABAY
Tel : (0312) 212 80 00 / 1075
E-mail: ikarabay@enerji.gov.tr

7/18787

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN BERHAN ŞİMŞEK'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/18787)

Sorular 1,4:

-BOTAŞ'ın bakanlığınıza yazdığı bir yazıda, kamu kurum ve kuruluşlarından gaz bedellerini tahsil edemediği ve bu nedenle Rusya ve İran'a gaz parası ödeyemeyeceğini bildirdiği doğru mudur?

-BOTAŞ'ın Ekim ayı içerisinde yapması gereken ödemeleri yapamadığı ve kredi limitinin dolduğu yönündeki iddialar doğru mudur?

Cevaplar 1,4:

BOTAŞ, sermayesinin tamamı Hazineye ait bir Kamu Kuruluşudur. Kamu kuruluşlarının birbirlerinden alacağı veya vereceği olması normaldir. Başta Hazine Müsteşarlığı olmak üzere devletin ilgili kurumları, kamu kurumları arasındaki para transferi ve borç/alacak ilişkilerini düzenlemektedir.

BOTAŞ bugüne kadar başta doğal gaz ithalatı yaptığı satıcı ülkeler olmak üzere ticari faaliyette bulunduğu tüm gerçek ve tüzel kişilere ve kredi kullandığı Kuruluşlara karşı ödeme yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmiştir ve bundan sonra da getirmeye devam edecektir.

Alacakları temin edilen krediler ve alınan doğal gazın karşılığı da dahil olmak üzere, ödeme yükümlülüklerimizin oldukça üzerinde olup, BOTAŞ'ın ulusal ve uluslararası Kredi Kuruluşları nezdindeki kredibilitesinde herhangi bir azalma sözkonusu değildir.

Soru 2:

BOTAŞ'a borçlu olan kamu kurum ve kuruluşları hangileridir ve hangi kamu kurum ve kuruluşunun BOTAŞ'a ne kadar borcu bulunmaktadır? Bu borçların ödenme tarihleri nedir?

Cevap 2:

Kuruluşlar arasında borç alacak ilişkileri her zaman söz konusu olmuş, bundan sonrada olacaktır. Bununla birlikte soru önergesine konu edilen bilgilerin ticari açıdan hassas bilgiler olması hasebiyle söz konusu bilgiler verilmemektedir.

Nitekim, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 4. Maddesinde; "...Ticari gizliliği olan bilgiler Kurum hariç üçüncü taraflara açıklanamaz.." ve 7. maddesinde; " doğal gaz piyasasında faaliyet gösteren taraflar ticari yönden hassas bilgi ve belgeleri gizli tutmakla yükümlüdür." hükümleri yer almaktadır.

Soru 3:

BOTAŞ'ın yurt dışından ithal ettiği gaz bedellerinin finansmanını kamu kurum ve kuruluşlarından alamadığı için kredi yoluyla yapmakta mıdır? BOTAŞ bu amaçla hangi bankalardan hangi faiz oranlarında ne kadar kredi kullanmıştır?

Cevap 3:

BOTAŞ, güçlü bir finansman yapısına sahip olup, ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyet gösteren pek çok büyük ticari kuruluşta olduğu gibi finansman açısından doğal olarak alacaklara ve borçlara sahiptir.

Alacaklarımız dış ve iç piyasalardan temin edilen krediler ve alınan doğal gazın karşılığı da dahil olmak üzere ödeme yükümlülüğümüzün oldukça üzerinde olup, sözkonusu bankalar ile yapılan anlaşmalar ticari akit mahiyetinde olması nedeniyle, alınan kredilere ilişkin herhangi bir bilgi verilememektedir.

Sorular 5,6:

-BOTAŞ gaz parasının finansmanı için kredi kullanıp vatandaşın sırtına faiz yükü bindirirken, kendisine zamanında ödenmeyen borçları için bir gecikme faiziz talep etmekte midir?

-BOTAŞ'a en çok borçlu kamu kurumlarından biri Ankara Büyükşehir Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü iken, yine aynı belediyenin tanesi 550 YTL'ye ağaç ithal etmesi doğru buluyor musunuz?

Cevaplar 5,6:

Dünyada petrol ve petrol türevlerinin fiyatlarında yaşanan artışlara bağlı olarak doğal gaz alım fiyatları rekor seviyelere ulaşmasına, döviz kurlarında dalgalanmalar yaşanmasına rağmen bu artışlar ve oynamalar tüketicilere asgari seviyede yansıtılmakta olup, bu hususun BOTAŞ'ın borç/alacak ilişkileriyle herhangi bir ilgisi bulunmamaktadır.

Soru 7:

BOTAŞ alacaklarının takibatı için şimdiye kadar hangi borçlu kamu kurum ve kuruluşu için hangi işlemleri yapmıştır?

Cevap 7:

Alacakların tahsiline ilişkin olarak hukuki yollar da dâhil olmak üzere gerekli tüm çalışmalar yapılmakta olup, konu ile ilgili çalışmalar Kuruluşlar nezdinde etkin bir şekilde sürdürülmektedir.

Soru 8:

Kış şartları öncesinde BOTAŞ'ın yaşadığı bu sıkıntı nasıl çözülecektir? Yaklaşan kış ayları içinde doğalgaz kesintisi yaşanacak mıdır?

Cevap 8:

BOTAŞ'ın mevcut Doğal Gaz Arz Talep Projeksiyonu ve Doğal Gaz Alım Kontratları itibariyle, ülkemizin yıllık bazda doğal gaz talebini karşılayabilecek düzeyde doğal gaz alım imkanımız bulunmaktadır. Ancak, ülkemizin coğrafik konumu itibariyle şehirlerimizde yıllık doğal gaz tüketiminin yaklaşık %80'inin kış aylarında ısınma amacıyla tüketilmesi sebebiyle, gerek aylık ve gerekse günlük bazda yaz ve kış dönemi doğal gaz tüketimleri arasında büyük farklılık oluşması nedeniyle, kış aylarında artan günlük pik çekişlerin karşılanmasında geçtiğimiz dönemlerde zaman zaman sıkıntılarla karşılaşılması sözkonusu olmuştur. Bu tür sorunların çözümü kaynak çeşitlendirmesi yeraltı depolama sistemine kavuşmakla mümkündür.

Bakanlık olarak arz-talep dengesi ve arz güvenliğinin sağlanması yönünde gerekli tedbirler alınmaktadır. Bu kapsamda, TPAO Kuzey Marmara - Değirmenköy yeraltı depolama tesisi tamamlanmıştır. Bunun yanısıra, İzmir/Aliağa'da kurulu özel sektöre ait LNG Terminali'nden hizmet alımına yönelik BOTAŞ ile Egegaz arasında anlaşma imzalanmış olup, bu tesise ilk LNG kargosu gelmiş ve tesis devreye alınmıştır.

Ayrıca, BOTAŞ'a ait Marmara Ereğlisi'ndeki LNG Terminali'nin günlük sevkiyat kapasitesi de artırılmıştır. Tüm bu tedbirlerin yanısıra ihtiyaç duyulması halinde gaz arzı durdurulan kesintili kategoriden bir müşteri portföyümüz de mevcuttur. Kış aylarında arz-talep dengesizliği halinde şehirlere kesintisiz gaz sağlamak üzere alternatif yakıt kullanım imkanına sahip kesintili tarifeli müşterilere kısıntı ve kesinti yapılmaktadır.

Sonuç olarak, şehirlerimize önümüzdeki kış döneminde kesintisiz doğal gaz sağlanabilmesi için Bakanlığımca mevcut koşullarda alınabilecek tüm tedbirler alınmaktadır.

Soru 9:

Doğalgaz ücretlerine yüzde 5 oranında zam yapılmasının bu sıkıntının aşılması için yapıldığı iddiaları doğru mudur? Doğalgaz ücretlerine zam yapılmasının gerekçesi BOTAŞ'ın alacaklarını alamaması ise, bu zam BOTAŞ'ın kendi alacaklarını tahsile muktedir olmadığı ama buna karşın doğalgaz kullanıcılarını, vatandaşları cezalandırmayı çok iyi bildiğinin bir göstergesi değil midir?

Cevap 9:

Ticari bir faaliyette alacak/borç durumlarının bu faaliyetlerin olağan bir parçası olduğu, bu hususla ilgili olarak özel hukuk sözleşmelerinde ve mevzuatta gerekli düzenlemelerin yer aldığı malumlarınızdır.

Diğer yandan, doğal gaz alım fiyatları, hemen hemen tüm uluslararası doğal gaz alım-satım anlaşmalarında uluslararası ham petrol ve petrol ürünleri fiyatlarına endeksli formüllerle belirlenmektedir.

Soru 10:

Enerji Bakanı olduğunuzdan beri doğalgaza kaç defa zam yapılmıştır? Göreve geldiğinizde doğalgaz fiyatları ne idi? Şu anda doğalgaz fiyatları ne kadardır? Bakanlığınız döneminde doğalgaza yapılan zammın kümülatif oranı nedir? Doğalgaz zammı ile ilgili sorulan bir soruya verdiğiniz yanıtta söylediğiniz "ekonominin gereği ne ise o yapılıyor? İfadeniz, doğalgaz zammının enflasyon hedefleri ile uyumlu olduğu anlamına mı gelmektedir? Hükümetleriniz döneminde doğalgaza yapılan zam enflasyon gerçekleşmeleri ile uyuşmakta mıdır?

Cevap 10:

2002 yılı Kasım – 2006 yılı Kasım ayı arasındaki dönem itibarıyla, ham petrol fiyatları % 176 artmıştır. Aynı dönemde BOTAŞ'ın doğal gaz toptan satış fiyatlarına 12 kez artış, 5 kez de indirim uygulanmıştır. 2002 yılı Kasım ayından bugüne kadarki dönemde BOTAŞ'ın toptan satış fiyatlarındaki kümülatif artış sanayi sektörü için %60, konut sektörü için %82'dir. Buna karşılık aynı dönemde doğal gazın alternatifi olan yakıt fiyatlarında, FO6'da %102, LPG'de % 86, kalorifer yakıtında % 92 artış olmuştur. Alternatif yakıtların fiyatları doğal gazdan pahalı olduğu dikkate alındığında, diğer yakıtlarda gerçekleşen artış oranlarının tüketicinin ödeyeceği bedel olarak getirdiği yük daha fazladır.

BOTAŞ'ın 2006 yılı Kasım ayında geçerli olan sanayi sektörü için satış fiyatı ve dağıtım şirketlerine konutlar için satış fiyatı Aralık ayında da geçerliliğini korumuş ve sırasıyla 0,429254 YTL/Sm³ ve 0,435862 YTL/Sm³ olarak gerçekleşmiştir.

Bununla birlikte, BOTAŞ doğal gaz toptan satış fiyatını belirlerken, maliyetlerini oluşturan kalemlerdeki artış oranlarını asgari düzeyde yansıtarak tüketiciye mümkün olabilecek en düşük seviyede fiyat belirlemektedir.

Doğal gaz, gerek konut, gerekse sanayi sektöründe, alternatif enerji kaynakları ile birim enerji bazında karşılaştırıldığında, fiyatı, temizliği, kullanım kolaylığı ve verimliliği itibariyle en avantajlı yakıt konumunu sürdürmektedir.

BOTAŞ'ın 2006 yılı Kasım ayında uyguladığı toptan satış fiyatı ile alternatif yakıt fiyatları birim enerji bazında kıyaslandığında, doğal gazın yaklaşık olarak; Fuel Oil'den %62, LPG'den %306, Kalorifer Yakıtından %145, Motorin'den %252 ucuz olduğu görülmektedir.

Sorular 11, 12:

-BOTAŞ'ın mali yapısının bozulmasında ve kredibilitesinin kalmamasında 5367 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılması hakkında Kanunla birlikte İthalat Devir Sözleşmelerinin ihaleyle Shell, Bosphorus, Enerco ve Avrasya Gaz adlı firmalara idari tasarruflar ve yasal kılıfla devredilmesinin bir etkisi olmuş mudur?

-BOTAŞ'ın ithalat devir sözleşmeleriyle 2.7 milyar dolar civarında bir kar hakkını 5367 sayılı yasanın verdiği yetkiyle devrettiği yönündeki iddialar doğru mudur?

Cevaplar 11,12:

Güçlü finansman yapısına sahip olan BOTAŞ'ın ; her büyük ve uluslar arası düzeyde faaliyet gösteren büyük ticari kuruluşlarda ve Enerji Şirketlerinde olduğu gibi alacakları ve borçları vardır. Alacaklarımız, dış ve iç piyasalardan çekilen krediler ve alınan doğal gazın karşılığı da dahil olmak üzere borçlarımızdan çok fazladır.

Dolayısıyla, BOTAŞ'ın mali yapısının bozulması ve kredibilitesinin kalmaması hususu gerçek dışı bir ifade olarak değerlendirilmektedir.

Kontrat devri 4646 sayılı Kanun'da BOTAŞ pazar payının azaltılması için bir zorunluluk olarak getirilmiş ve 5367 sayılı Kanun ile sadece gaz tedarikçisi ülkelerin şirketlerinin yapılacak ihalelerin sonucu üzerinde etkili olabilecek değerlendirme yapma hakkı kaldırılarak, ihalelerin başlangıç aşamasında bu değerlendirmeleri yapmaları sağlanmış ve 4646 sayılı Kanun'un öngördüğü şekilde Doğal Gaz Alım Sözleşmeleri Devir İhaleleri ilanı 22.09.2005 tarih ve 25944 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Diğer taraftan, 2,7 milyar dolar civarında bir kar hakkı devri söz konusu değildir. İhalelerin değerlendirilmesi tamamlanmış ve BOTAŞ Yönetim Kurulu tarafından 30 Kasım 2006 tarihinde devir için yetki verilmiştir.